

REKOMENDACIJOS

APGYVENDINIMO PASLAUGAS TEIKIANČIOMS ĮSTAIGOMS DĖL COVID-19 PREVENCINIŲ PRIEMONIŲ

2020-03-03

Atsižvelgiant į nepalankią epideminę situaciją dėl naujo koronaviruso sukeltos ligos COVID-19, informuojame, kad visi asmenys, grįžtantys į Lietuvą ar atvykstantys į Lietuvą iš COVID-19 paveiktų teritorijų ar šalių, kur vyksta COVID-19 vietinis plitimas arba plitimas visuomenėje, Lietuvos oro uostuose yra informuojami apie tai, kad jie privalo užpildyti anketą, kurioje nurodomi jų kontaktiniai duomenys. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro specialistai susisieks su kiekvienu didelę riziką turėjusiu asmeniu ir pateikia būtinas rekomendacijas, kaip elgtis atsiradus COVID-19 požymių.

Teikiant paslaugas asmenims, atvykusiems iš viruso paveiktų teritorijų, jei jiems nėra COVID-19 ligos požymių, viešbučio personalui asmeninės apsaugos priemonės nerekomenduojamos.

Jei viešbutyje apsigyvenęs asmuo, atvykęs iš aukščiau išvardytų šalių, kreipiasi į viešbučio darbuotojus dėl ūmios kvėpavimo takų infekcijos simptomų (**bent vienas iš šių simptomų – kosulys, karščiavimas, apsunkintas kvėpavimas**), jam pasiūloma užsidėti medicininę kaukę, būti savo kambaryje ir kviečiama greitoji medicinos pagalba skambinant 112.

Kambaryje, kuriame iki ligos požymių pasireiškimo gyveno asmuo, atliekamas aplinkos valymas pagal SAM pateiktas rekomendacijas.

Su viešbučio personalu, artimai bendravusiu su susirgusiu asmeniu, kuriam asmens sveikatos priežiūros įstaigoje **būtų patvirtinta COVID-19**, susisieks Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos specialistai ir pateiks rekomendacijas dėl saviizoliavimo ir sveikatos stebėjimo.

Bendrosios rekomendacijos

Tinkama rankų higiena sumažina COVID-19 ir kitų infekcijų perdavimo ir užsikrėtimo riziką. Rankų higiena – tai dažnas rankų plovimas vandeniu su muilu **arba** rankų valymas **alkoholiniais tirpalais, geliais ar servetėlėmis**.

Rankas reikia reguliariai plauti muilu ir vandeniu muiluojant jas 20–40 sekundžių. Rankų dezinfekavimo priemonės, kurių pagrindą sudaro alkoholis, nėra labiau veiksmingos ir naudingos nei rankų plovimas.

Rankų plovimui rekomenduojama naudoti skystą muilą be antimikrobinių priedų, neutralaus pH, dozatoriuose. Kietas muilas nerekomenduojamas viešose vietose, tačiau gali būti naudojamas namuose, jei juo naudojasi vienas žmogus ar šeimoje, kurioje niekas neserga užkrečiamąja liga.

Jei nėra galimybės nusiplauti rankų, rekomenduojama naudoti antiseptikus (dezinfekavimo priemones). Tinkamas jų naudojimas nužudo daugumą mikroorganizmų ant rankų ir užkerta kelią ligoms

plisti. Rankų dezinfekavimo priemonės efektyvios ir yra naudojamos jei rankos vizualiai nesuterštos išskyromis, t. y. švarios. Jei rankos nešvarios, prieš naudojant alkoholio turinčius rankų dezinfekavimo skysčius, rankas reikia nuplauti vandeniu su muilu.

Neliesiti veido, akių, nosies, burnos neplautomis rankomis!

Laikytis kosėjimo ir čiaudėjimo etiketo

Užsidenkite savo burną ir nosį servetėle. Išmeskite panaudotą servetėlę į šiukšliadėžę. Jei neturite servetėlės, tai kosėjant ar čiaudint uždenkite burną alkūne, o ne savo rankomis. Užsidėkite kaukę, kad apsaugotumėte kitus.

Vengti artimo sąlyčio su sergančiais

Remiantis šiuo metu turimais duomenimis, pagrindinis COVID-19 perdavimo kelias yra per orą su lašeliais. Didžiausia užsikrėtimo COVID-19 rizika yra, jei asmuo buvo uždaroje aplinkoje su patvirtintu COVID-19 atveju ne mažiau kaip 15 min ir mažesniu kaip 2 metrų atstumu. Taip pat manoma, kad sergantis COVID-19 asmuo labiausiai užkrėsti kitus gali, kai turi simptomų.

Racionaliai naudoti kvėpavimo takų apsaugos priemonės

Medicininis kaukių dėvėjimas yra viena iš kvėpavimo takų infekcijų, tarp jų ir naujojo koronaviruso prevencijos priemonių. Tačiau vien tik kaukės dėvėjimas nesuteikia visiškos apsaugos, todėl ji turi būti naudojama kartu su kitomis prevencijos priemonėmis: rankų higiena, kosėjimo ir čiaudėjimo etiketu.

Medicininis kaukių dėvėjimas, kuomet nėra indikacijų, sukelia klaidingą saugumo jausmą, kuomet gali būti pamirštos kitos svarbios prevencijos priemonės, tokios kaip rankų higiena. Be to, netaisyklingas kaukių dėvėjimas gali sumažinti jos veiksmingumą.

Medicininės kaukes rekomenduojama užsidėti pasireiškus kvėpavimo takų infekcijos simptomams. Kosint ar čiaudint jos sulaiko kvėpavimo takų sekretus ir gali apsaugoti šalia esančius žmones nuo galimo užsikrėtimo. Jei sergantis asmuo medicininės kaukės dėvėti negali, kaukę rekomenduojama dėvėti jį slaugantiems asmenims.

Parengta pagal ECDC medžiagą

<https://www.ecdc.europa.eu/en/novel-coronavirus-china>